

T.C
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Ana Bilim Dalı
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı

**İLKÖĞRETİM 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER TARİH
KONULARININ ÖĞRETİMİNDE KANIT TEMELLİ
ÖĞRENME MODELİ: BİR AKSİYON ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜLYA IŞIK

İSTANBUL 2008

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vi
I. GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU	2
1.1.1. Problem	4
1.1.2. Problem Cümlesi	4
1.1.2.1. Alt Problemler	4
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	5
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	5
1.4. SAYILTILAR VE SINIRLILIKLAR.....	6
1.4.1. Sayılıtlar	6
1.4.2. Sınırlılıklar.....	6
1.4.3. Tanımlar	7
II. LİTERATÜR BİLGİLERİ.....	8
2.1. TARİH NEDİR?	8
2.2. TARİH FELSEFESİNİN POSTMODERN TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ NELERDİR?	10
2.3. ULUSLAŞMA SÜRECİNDE TARİHİN ÖNEMİ NEDİR?	12
2.4. ETKİLİ TARİH ÖĞRETİMİ	12
2.5. TARİH ÖĞRETİMİNE GETİRİLEN FARKLI BAKIŞ AÇILARI	14
2.5.1. Bruner	14
2.5.2. Gagne.....	17
2.5.3. Lev Vygotsky	18
2.5.4. Piaget	19
2.6. OLUŞTURMACILIK VE KANIT TEMELLİ ÖĞRENME	20
2.7. TARİHSEL KAYNAK VE KANITLAR.....	21
2.7.1. Kanıtların Sınırlılığı.....	22
2.8. TARİH ÖĞRETİMİNDE DİLİN ÖNEMİ	23
2.9. TARİHSEL KAYNAKLARIN ÇEŞİTLERİ	24
2.9.1. Birincil Kaynaklar	24
2.10. KANITLARIN TARİHSEL ANLAMA ÜZERİNDEKİ ETKİLİLİĞİ	26
2.10.1. Mitsel Evre (<i>Mythic Stage</i>)	26
2.10.2. Romantik Evre (<i>Romantic Stage</i>)	28
2.10.3. Felsefi Evre (<i>Philosophic Stage</i>)	31
2.10.4. İronik Evre (<i>Ironic Stage</i>).....	33
2.11. TARİHSEL KANIT TÜRLERİ	35
2.11.1. Yerel Kayıtlar	35
2.11.2. Şehir Rehberleri	36
2.11.3. Eski Haritalar	36
2.11.4. Yerel Gazeteler	36
2.11.5. Bireysel Kayıtlar (Yerel Halktan Elde Edilebilecek Kayıtlar).....	36
2.11.6. Nüfus Sayımı İstatistikleri	36
2.11.7. Eski Topografik Fotoğraflar ve Baskılar	37
2.11.8. Yerel Tarih Kitapları.....	37
2.11.9. Yerel Resmi Kayıtlar	38
2.11.10. Tarih Dosyaları	38
2.12. GEÇMİŞİN İZİNİ SÜRMEK	39
2.13. ORGANİZASYON.....	39

2.13.1. Fotoğraf Kullanımı	40
2.13.2. Sokak Haritalarını Kullanma	41
2.13.3. Nüfus Sayımı Sonuçları	42
2.14. KİŞİSEL VE AİLEVİ ÇALIŞMALAR	43
2.15. BAŞILMIŞ MATERYALLER	44
2.16. ÖĞRENCİLERE TARİH YAZIMININ ÖĞRETİLMESİ	45
III. YÖNTEM	47
3.1. ARAŞTIRMA MODELİ	47
3.2. EYLEM ARAŞTIRMASININ GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ GRUP	48
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI	49
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	49
3.4.1 Betimsel Analiz	49
3.4.2 İçerik Analizi	50
3.4.3. Konuşma ve Söylem Analizi	51
IV. BULGULAR VE YORUM.....	52
4.1. KANITLARIN TARİHSEL ANLAMAYA YANSIMALARI	52
4.1.1. “Kanıt” Kelimesinin Çağrıştırdıkları:	52
4.2. GEÇMİŞİMİ ÖĞRENİYORUM: KÜLTÜR VE MİRAS	53
4.2.1. Aile Tarihimi Araştırıyorum	53
4.2.2. Geçmişten Bugüne Kültürümüz: Eski ve Yeniye Karşılaştırma.....	97
4.2.3. Değişim ve Süreklilik	99
4.2.4. Geçmişin Koridorlarında Yürüyüş: Nesnelere	109
4.2.5. Büyüklerim Küçükken: Bir Görüşme Etkinliği	113
4.2.6. Kahramanlarımız	119
4.2.8. Cepheden Mektup Var	151
4.2.9. Dervent Deresini Duman Bürüdü: Bir Efsane	169
V. SONUÇ VE ÖNERİLER	191
5.1. SONUÇLAR	191
5.2. ÖNERİLER	191
5.2.1. Milli Eğitim Bakanlığı’na Yönelik Öneriler	192
5.2.2. Öğretmenlere Yönelik Öneriler	193
5.2.3. Öğretmen Yetiştiren Kurumlara Yönelik Öneriler	194
KAYNAKÇA	196
EKLER.....	200
EK-1 UYGULAMA SÜRECİNCE KULLANILAN ÇALIŞMA KAĞIDI ÖRNEKLERİ	201
EK-2 ÖĞRENCİ ÜRÜNLERİNDEN ÖRNEKLER	204
EK-3 ARAŞTIRMA SÜRESİNCE KULLANILAN GÖRSEL KANITLARDAN ÖRNEKLER	208